

การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559

An Evaluation of the Doctor of Philosophy Program in Educational Technology, Revised A.D. 2016

Received: 1 November 2022 Revised: 8 December 2022 Accepted: 21 December 2022

ฐิติชัย รักบำรุง, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
นคร ละลอกน้ำ, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ภัทรดา เอี่ยมบุญญฤทธิ์, โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา
ชลธิชา ฐิริปาณิก, โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา

บทคัดย่อ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2559 โดยใช้แบบจำลองการประเมินแบบชิปปี้ 2) ศึกษาความต้องการหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา และนำข้อมูลไปใช้ในการทำงานของบัณฑิต 3) ศึกษาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ และ 4) จัดทำข้อเสนอแนะและแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา ประชากรที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 28 คน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา อาจารย์ประจำหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง อาจารย์ผู้สอน นิสิต และผู้ใช้นิสิตตามหน่วยงานหรือสถานประกอบการ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าสถิติ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า ผลการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 มีรายละเอียดโดยสรุป ดังนี้ 1) ความคิดเห็นต่อหลักสูตรฯ โดยรวมด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลิตผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ผลการศึกษาความคิดเห็นต่อความต้องการหลักสูตรฯ ฉบับกรรมการประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนมีค่า ($\bar{X} = 4.60 / S.D. = 0.10$) และฉบับนิสิตมีค่า ($\bar{X} = 4.50 / S.D. = 0.17$) อยู่ในระดับมากที่สุด 3) ผลการศึกษาความคิดเห็นต่อการนำความรู้ไปใช้ในการทำงานฉบับกรรมการประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนมีค่า ($\bar{X} = 4.61 / S.D. = 0.11$) และฉบับนิสิตมีค่า ($\bar{X} = 4.61 / S.D. = 0.08$) อยู่ในระดับมากที่สุด 4) ผลการศึกษาความคิดเห็นต่อคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์หลักสูตรฯ พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.67 / S.D. = 0.11$)

คำสำคัญ: การประเมินหลักสูตร, ดุษฎีบัณฑิต, เทคโนโลยีการศึกษา

Abstract The purposes of this research were: 1) to evaluate the doctoral of philosophy program in educational technology, 2016 revised edition by applying CIPP model for evaluation, 2) to study the opinions for the requirements of the doctoral of philosophy program in educational technology and applying information to graduate's work, 3) to study desirable graduate characteristics, and 4) to provide recommendations and guidelines for improving the doctoral of philosophy program in educational technology. The population of this research were 28 persons; consisted of experts in educational technology, committees and instructors of the doctoral of philosophy program in educational technology, students of the doctoral of philosophy program in educational technology, and employers of agencies or establishments. The instruments of this research were the 5 levels rating scale questionnaire and the structured interview type. The collect data were analyzed by using percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The result found that: The results of evaluation on the doctoral of philosophy program in educational technology, 2016 revised edition were 1) the opinions of the doctoral of philosophy program in educational technology in all of aspects (the context, the import factor, the process and the outcomes) were average at the high level. 2) the opinions of committees and instructors for the requirements of the doctoral of philosophy program in educational technology were average at the highest level ($\bar{X} = 4.60 / S.D. = 0.10$) and the opinions of students were average at the highest level ($\bar{X} = 4.50 / S.D. = 0.17$) 3) the opinions of committees and instructors for applying knowledge to work were average at the highest level ($\bar{X} = 4.61 / S.D. = 0.11$) and the opinions of students were average at the highest level ($\bar{X} = 4.61 / S.D. = 0.08$), and 4) the opinions to desirable graduate characteristics were at the high level ($\bar{X} = 4.67 / S.D. = 0.11$)

Keywords: An Evaluation, Doctor of Philosophy Program, Educational Technology

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัล หลากหลายรูปแบบ ทำให้พฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างรวดเร็ว ประเทศต่าง ๆ ที่พัฒนาแล้วหลายประเทศในทุกภูมิภาคของโลกได้สร้างกลยุทธ์ในการเตรียมพร้อมเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกมากขึ้น มีการพัฒนาด้านการศึกษา และการยกระดับความรู้ความสามารถในการใช้งานเครื่องมือสื่อสารคอมพิวเตอร์ (Computer Literacy) รวมทั้งการสื่อสาร

ซึ่งมีบทบาทอย่างมากต่อชีวิตประจำวัน และการเจริญเติบโตในระบบสังคมยุคใหม่ (New Economy) การปฏิรูปการจัดการศึกษาไปสู่การศึกษาตลอดชีวิต (Lifelong Education) เนื่องจากต้องการให้ประชาชนทุกคนได้รับโอกาสทางการศึกษาเท่าเทียมกัน เพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ประชาชนทุกคนเผชิญปรับตัว และดำเนินชีวิตอยู่ในสภาพสังคม สิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาได้อย่างเหมาะสม ซึ่งประสิทธิผลจะเพิ่มขึ้นอย่างเท่าทวีคูณ เกิดการพัฒนาการเรียนรู้ในโลกไร้พรมแดน ซึ่งการเจริญเติบโตของสังคมลักษณะนี้ จะทำให้มีการใช้ประโยชน์จากเครือข่ายโทรคมนาคม และระบบข้อมูลข่าวสารอย่างมีประสิทธิภาพ (Skog et al., 2018)

หลักสูตรเป็นแผนการจัดการศึกษาที่ประมวลเนื้อหาสาระ ประสบการณ์ และกิจกรรมต่าง ๆ โดยมีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ หลักการ จุดมุ่งหมาย สาระการเรียนรู้ แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการต่าง ๆ ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ (สุรวีร์ เพียรเพชรเลิศ, 2561, หน้า 1)

การประเมินหลักสูตรด้วยรูปแบบชิปปี้ (CIPP Model) ของแดเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 2000) เป็นการประเมินหลักสูตรอย่างเป็นระบบ ซึ่งมีการประเมินกระบวนการต่อเนื่องครอบคลุมกระบวนการเรียนการสอนและการประเมิน มีการประเมินความก้าวหน้าและประเมินสรุปรวมสามารถใช้ควบคู่กับการบริหารหลักสูตรเพื่อช่วยในการตัดสินใจ ซึ่งเป็นการประเมินแบบนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ซึ่งองค์ประกอบของการประเมินครอบคลุม 4 ด้าน ดังนี้ 1) การประเมินด้านบริบท (Context Evaluation) 2) การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) 3) การประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation) และ 4) การประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation) (มารุต พัฒนาผล, 2556)

เมื่อเข้าสู่ยุคดิจิทัลและได้ผ่านการเรียนการสอนตามระยะเวลาของหลักสูตรดังกล่าวแล้ว จึงต้องมีการปรับปรุงหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2559 ซึ่งได้ใช้มาแล้วเป็นเวลา 4 ปี ให้ทันกับเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล เพราะมีความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรเชิงรุกที่มีศักยภาพในการผลิตบุคลากรด้านเทคโนโลยีการศึกษาชั้นสูง เพื่อสนองความต้องการทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยกำลังคนที่จะผลิตนั้นจะต้องมีความพร้อมและมีศักยภาพสูงในการพัฒนาตนเองในยุคดิจิทัล

ภาควิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จึงได้เห็นความสำคัญและความจำเป็นต้องพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนและการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2559 ให้เกิดศักยภาพสูงและตอบสนองความต้องการของภาครัฐและภาคเอกชนอย่างแท้จริง จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาความต้องการความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต เกี่ยวกับการความต้องการหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ประกอบด้วย กรรมการประจำหลักสูตร ผู้สอน บัณฑิตที่ปฏิบัติงานในหน่วยงาน/สถานประกอบการ ผู้ใช้บัณฑิตตามหน่วยงาน/สถานประกอบการ โดยผู้วิจัยจะนำผลการรับฟังความคิดเห็นดังกล่าวมาดำเนินการปรับปรุง กิจกรรมการเรียนการสอนและการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา ให้มีความเหมาะสมและทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบันตอบสนองการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงประเทศรองรับความต้องการใช้

บัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา ในปัจจุบันและอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2559
2. เพื่อศึกษาความต้องการหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา และ นำข้อมูลไปใช้ในการทำงานของบัณฑิต
3. เพื่อศึกษาคูณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์
4. เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะและแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา เทคโนโลยีการศึกษา

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากร จำนวน 28 คน ประกอบด้วย
 - 1.1 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 5 คน
 - 1.2 อาจารย์ประจำหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 จำนวน 5 คน
 - 1.3 อาจารย์ผู้สอน จำนวน 6 คน
 - 1.4 นิสิตดุษฎีบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 จำนวน 3 คน
 - 1.5 ผู้ใช้บัณฑิตตามหน่วยงาน/สถานประกอบการ จำนวน 9 คน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ได้ทราบผลการดำเนินงานการจัดการศึกษา ข้อดีและข้อจำกัด ของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2559
2. ได้ทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์
3. ได้ทราบความต้องการหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2559 การนำความรู้ไปใช้ในการทำงานของบัณฑิต
4. ได้ข้อเสนอแนะและแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา
1. แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 3 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 สำหรับกรรมการประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน

ชุดที่ 2 สำหรับนิสิต

ชุดที่ 3 สำหรับผู้ใช้บัณฑิต

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จำนวน 4 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิด้านสาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา

ชุดที่ 2 สำหรับกรรมการประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน

ชุดที่ 3 สำหรับนิสิต

ชุดที่ 4 สำหรับผู้ใช้บัณฑิต

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นแบบสอบถามและการเก็บรวบรวมข้อมูลในเชิงคุณภาพจากนิสิต กรรมการประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน และผู้ใช้บัณฑิตตามหน่วยงาน/สถานประกอบการ โดยวิธีการส่ง และเก็บข้อมูลรวมถึงการเข้าสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลในเชิงปริมาณ (แบบสอบถาม)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 ประสานงานเพื่อดำเนินการ โดยประสานงานกับภาควิชาวิศวกรรมและเทคโนโลยี การศึกษา ในการออกหนังสือขอความร่วมมือเก็บข้อมูลไปยังนิสิตคณาจารย์บัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิตตาม หน่วยงาน/สถานประกอบการ ดำเนินการดังนี้

1.2 จัดส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตคณาจารย์บัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิตตาม หน่วยงาน/สถานประกอบการ

1.3 รวบรวมและติดตามแบบสอบถามที่ส่งไป

1.4 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับตอบ นำแบบสอบถามที่ตอบครบ สมบูรณ์มาวิเคราะห์

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลในเชิงคุณภาพ (สัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในที่นี้ คือ นิสิตคณาจารย์บัณฑิต กรรมการประจำ หลักสูตร อาจารย์ผู้สอน ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ใช้บัณฑิตตามหน่วยงาน/สถานประกอบการ

2.2 ส่งหนังสือขอความร่วมมือเก็บข้อมูลไปยังกลุ่มตัวอย่าง และหน่วยงาน/สถาน ประกอบการ เพื่อยื่นหมายล่วงหน้า โดยการโทรศัพท์ประสานงานเพื่อกำหนดวัน เวลา สถานที่ในการ สัมภาษณ์ ดังนี้

1) ผู้วิจัยแนะนำตัวและชี้แจงวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์

2) ขอความร่วมมือในการแสดงความคิดเห็นและขออนุญาตบันทึกข้อมูล

3) ดำเนินการสัมภาษณ์

4) เมื่อสัมภาษณ์ครบทุกประเด็น กล่าวขอบคุณผู้ให้สัมภาษณ์

2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (จากแบบสอบถาม) และเชิงคุณภาพ (จากแบบสัมภาษณ์)

2.4 จัดทำข้อเสนอแนะและแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา เทคโนโลยีการศึกษา ให้เกิดการตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและผู้ใช้บัณฑิตต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ดำเนินการ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2546 และ ศิริชัย กาญจนวาสี, 2548)

1. บันทึกรหัสข้อมูล โดยจำแนกตามประเภทของแบบสอบถามแต่ละชุด
2. ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ วิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ดำเนินการ ดังนี้

3. ถอดเทปแบบคำต่อคำ (Transcript) อ่านอย่างวิเคราะห์เพื่อสร้างมโนทัศน์ (Concept)
4. จัดหมวดหมู่ของมโนทัศน์เพื่อสร้างสมมติฐานชั่วคราว
5. ตรวจสอบความสอดคล้องของข้อมูลด้วยกระบวนการตรวจสอบสามเส้า (Triangulation)

ดังนี้

1) การเก็บข้อมูลด้วยนักวิจัยหลายคน (Investigators Triangulation) โดยการเก็บข้อมูลครั้งนี้มีนักวิจัยและผู้ช่วยนักวิจัยที่ผ่านการอบรมการสัมภาษณ์ และทุกคนลงปฏิบัติการเก็บในพื้นที่พร้อมกัน

2) การเก็บข้อมูลด้วยวิธีการที่แตกต่างกัน (Methodological Triangulation) โดยการเก็บข้อมูลครั้งนี้ใช้การสัมภาษณ์ และการสังเกตจากสถานที่จริง

3) การเก็บข้อมูลด้วยผู้ให้ข้อมูลที่หลากหลาย (Key informant Triangulation) การเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละหน่วยงาน/สถานประกอบการ ความน่าเชื่อถือ และความหนักแน่นของข้อมูลมากยิ่งขึ้น ระหว่างการสัมภาษณ์ คณะผู้วิจัยจะบันทึกข้อมูลด้วยเครื่องบันทึกเสียงแบบดิจิทัล โดยขออนุญาตผู้ให้ข้อมูลหลักก่อนบันทึกเสียงทุกครั้ง

6. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลว่ามีรายละเอียดครอบคลุมที่ต้องการศึกษา (Thick Description) โดยใช้ความไวเชิงทฤษฎี (Theoretical Sensitivity) เพื่อขมวดประเด็นคำถาม (Probe) และติดตามข้อมูลในแนวลึก ซึ่งช่วยให้ตีความสิ่งที่ศึกษาได้ถูกต้อง

7. จัดทำข้อเสนอแนะและแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต และวิธีการดำเนินการของสาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามบริบทใหม่ตามความต้องการของผู้เรียน และผู้ใช้บัณฑิต

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559

1.1 ผลการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตฯ ฉบับกรรมการประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน จากแบบสอบถาม สรุปได้ดังนี้

1.1.1 ผลรวมด้านบริบท (Context Evaluation : C) พบว่า กรรมการประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน มีความคิดเห็นต่อหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61 / S.D. = 0.11$)

1.1.2 ผลรวมด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation : I) พบว่า กรรมการประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน มีความคิดเห็นต่อหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67 / S.D. = 0.22$)

1.1.3 ผลรวมด้านกระบวนการ (Process Evaluation : P) พบว่า กรรมการประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน มีความคิดเห็นต่อหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62 / S.D. = 0.08$)

1.1.4 ผลรวมด้านผลิตผล (Product Evaluation : P) พบว่า กรรมการประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน มีความคิดเห็นต่อหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55 / S.D. = 0.03$)

1.1.5 ผลรวมฉบับกรรมการประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอน ทุกด้าน พบว่า มีความคิดเห็นต่อหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55 / S.D. = 0.18$)

1.2 ผลการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตฯ ฉบับนิสิตจากแบบสอบถาม

1.2.1 ผลรวมด้านบริบท (Context Evaluation : C) พบว่า นิสิตมีความคิดเห็นต่อหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59 / S.D. = 0.10$)

1.2.2 ผลรวมด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation : I) พบว่า นิสิตมีความคิดเห็นต่อหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21 / S.D. = 0.43$)

1.2.3 ผลรวมด้านกระบวนการ (Process Evaluation : P) พบว่า นิสิตมีความคิดเห็นต่อหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48 / S.D. = 0.14$)

1.2.4 ผลรวมด้านผลิตผล (Product Evaluation : P) พบว่า นิสิตมีความคิดเห็นต่อหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63 / S.D. = 0.06$)

1.2.5 ผลรวมฉบับนิสิตทุกด้าน พบว่า ความคิดเห็นต่อหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55 / S.D. = 0.12$)

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นต่อความต้องการหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ผลการศึกษาความคิดเห็นต่อความต้องการหลักสูตรฯ ฉบับกรรมการประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอน พบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60 / S.D. = 0.10$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การจัดการเรียนการสอนออนไลน์มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.81 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .52 และ ควรดำเนินการเปิดหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดรองลงมา โดยมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.77 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .01

2.2 ผลการศึกษาความคิดเห็นต่อความต้องการหลักสูตรฯ ฉบับนิสิต พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50 / S.D. = 0.17$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ควรดำเนินการเปิดหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา โดยมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.71 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .63 และ มีการจัดการเรียนการสอนทั้งสองแบบให้เลือกทั้งวันเสาร์-อาทิตย์และวันจันทร์-ศุกร์ในเวลาเช้า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดรองลงมา โดยมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.67 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .12

3. ผลการศึกษาความคิดเห็นต่อการนำความรู้ไปใช้ในการทำงานหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559

3.1 ผลการศึกษาความคิดเห็นต่อการนำความรู้ไปใช้ในการทำงาน ฉบับกรรมการประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61 / S.D. = 0.11$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การที่ผู้เรียนสามารถนำความรู้มาประยุกต์กับการทำงานได้เป็นอย่างดี โดยมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.81 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .21 และ ผู้เรียนได้ใช้วิชาในหมวดวิชาบังคับในการทำงาน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดรองลงมา โดยมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.72 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .18

3.2 ผลการศึกษาความคิดเห็นต่อการนำความรู้ไปใช้ในการทำงาน ฉบับนิสิต พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61 / S.D. = 0.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้เรียนสามารถนำความรู้มาประยุกต์กับการทำงานได้เป็นอย่างดี โดยมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.71 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .17 รองลงมา ผู้เรียนได้ใช้ความรู้ด้านเทคโนโลยี เช่น การสร้างบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ การออกแบบระบบการสอนออนไลน์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.69 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .33

4. ผลการศึกษาความคิดเห็นต่อคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559

ผู้ใช้บัณฑิตส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นต่อคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 โดยรวมพบว่ามีผลการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.67 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .11 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านความรู้ในวิชาชีพ/สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษาความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.73 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .12 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบและภารกิจที่มอบหมายได้อย่างถูกต้องเหมาะสม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.91 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .11 และสามารถนำความรู้ทางวิชาการ หลักการ ทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในวิชาชีพได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และสามารถใช้เทคโนโลยีหรือคิดค้นนวัตกรรมในสาขาวิชาชีพในการทำงานได้อย่างเหมาะสม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดรองลงมาโดยมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากัน ได้แก่ 4.88 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .08 และ .69 ตามลำดับ

5. ข้อเสนอแนะและแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559

5.1 ด้านบริบท (Context Evaluation: C) แม้ว่าผลการประเมินของงานวิจัยหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 นี้จะมีผลเป็นที่น่าพอใจแต่ด้วยระยะเวลาได้ผ่านมาเป็นเวลาถึง 5 ปี จึงควรมีการปรับปรุงด้านปรัชญา โครงสร้างหลักสูตร และเนื้อหา รายวิชาของหลักสูตรให้สอดคล้องการเปลี่ยนแปลงทางด้าน นโยบายของหน่วยงาน สภาพเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปในยุคปัจจุบัน และตรงกับความต้องการของผู้เรียน และผู้ใช้บัณฑิต โดยอาจเน้นที่ทักษะทางด้านเทคโนโลยี

5.2 ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation: I) ควรมีกระบวนการเพื่อให้ผู้สอนได้พัฒนาความรู้ความเข้าใจต่อหลักสูตรที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงตามเกณฑ์ใหม่ของหน่วยงาน เพื่อให้สามารถเข้าใจ กระบวนการจัดการรายวิชาที่สอน พัฒนาการสอนให้สอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพ ในสาขาวิชาอย่างต่อเนื่อง ควรมีกระบวนการช่วยเหลือเรื่องการพัฒนาตำแหน่งทางวิชาการเพื่อเพิ่มความเข้มแข็งของหลักสูตร มีการจัดอบรมหรือสัมมนาเทคนิคการสอน กระบวนการจัดการเรียนรู้วิธีการใหม่ระหว่างคณาจารย์กับบุคลากรในองค์กรและอาจารย์ผู้สอนทั้งภายในและภายนอกสถาบัน มีการนำเอาเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน สื่อวัสดุการเรียนการสอนต่าง ๆ รวมทั้งห้องปฏิบัติการ ให้เพียงพอเหมาะสมต่อบุคลากรและผู้เรียนเพื่อใช้ในการเรียนการสอนและการจัดการระบบการศึกษา

5.3 ด้านกระบวนการ (Process Evaluation: P) ควรมีการประชุมกันของกรรมการบริหารหลักสูตรกับผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ทราบถึงปัญหา แนวทางการแก้ไข ปรับปรุง ในการบริหารจัดการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้สอนควรกำหนดเกณฑ์การประเมินที่หลากหลายโดยอาจกำหนดแนวทางร่วมกับผู้เรียนในเชิงคุณภาพในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ

5.4 ด้านผลิตผล (Product Evaluation: P) ควรมีการส่งเสริมผู้เรียนให้ได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านวิชานอกเหนือจากหลักวิชาในชั้นเรียนในลักษณะการประชุม สัมมนาเชิงวิชาการทั้งในและต่างประเทศ ส่งเสริมการตีพิมพ์บทความทางวิชาการและการทำงานวิจัยที่นอกเหนือจากดุษฎีนิพนธ์

เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ฝึกประสบการณ์ตรงทางด้านเทคโนโลยีใหม่ในการส่งเสริมทางการศึกษา กระตุ้นส่งเสริมให้นักศึกษาคิด คิด ทำ และนำเสนอความคิดใหม่ ๆ ในวงวิชาการ

5.5 ด้านคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ควรมีการส่งเสริมเรื่องคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ การมีจิตสำนึกสาธารณะ รวมทั้งมีภาวะผู้นำ และควรส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถ คิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีทักษะในการคิดแก้ปัญหา สามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ และก่อนสำเร็จการศึกษา ภาควิชาฯ ควรกระตุ้นให้นักศึกษาสามารถนำความรู้มาปฏิบัติงานจริงได้ มีทักษะทางวิชาชีพ ทักษะทางการสื่อสารรวมทั้งสามารถบริหารจัดการงานทางด้านเทคโนโลยีการศึกษาอย่างรอบด้าน พร้อมทั้งยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นที่เห็นต่างกับตนเองอย่างสมเหตุสมผลทันต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเทคโนโลยี และกระแสด้านความคิดของคนในแต่ละช่วงวัย

5.6 ด้านความต้องการหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 ควรมีการเปิดปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา ที่มีการออกแบบ การเรียนการสอนออนไลน์ในส่วนของการวิจัยที่ทำได้หรืออาจจัดแบบผสมผสาน เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ และแนวโน้มทางด้านเทคโนโลยีออนไลน์และเทคโนโลยีเสมือนในปัจจุบันเพื่อให้ผู้เรียนได้รับความสะดวกในการเข้าถึงความรู้ในรูปแบบใหม่ ๆ การพัฒนาหลักสูตรอาจพิจารณาความร่วมมือในการผลิตดุษฎีบัณฑิตในรูปแบบความร่วมมือในการเน้นการวิจัยที่สามารถนำไปใช้จริงได้โดยอาจรับเอาโจทย์การวิจัยจากปัญหาจริงของสถานศึกษาหรือสถานประกอบการ ด้านการจัดการเรียนการสอน อาจพิจารณาออกแบบหลักสูตรให้มีความยืดหยุ่นสามารถเรียนกับหลักสูตรหรือสถาบันอื่นแล้วนำมาเปรียบกับรายวิชาที่ลงทะเบียนไว้เพื่อเพิ่มความหลากหลายของความรู้ที่จะเกิดขึ้น

อภิปรายผล

ผลจากการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จากความคิดเห็นของกรรมการประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน นิสิตและผู้ใช้บัณฑิตมีประเด็นที่อภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากภาควิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาได้มีการบริหารจัดการหลักสูตรอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้การดำเนินงานในด้านต่าง ๆ มีประสิทธิภาพ ประกอบกับจุดเริ่มต้นของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 ได้มีการพัฒนาหลักสูตรจากผู้มีส่วนได้เสีย พัฒนาหลักสูตรขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของหน่วยงานและบุคลากรทางการศึกษาที่ต้องการพัฒนา กำลังคนขั้นสูง สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงในเวลานั้น นอกจากนี้ผลการประเมินพบว่า เนื้อหารายวิชา ที่เรียนเป็นประโยชน์กับการประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ ในระดับปริญญาเอก ด้านคุณภาพของเกณฑ์การประเมินคุณภาพของสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพ การผลิตบัณฑิต สอดคล้องกับแนวคิดของทาบ (Taba, 1962, p. 422) เรื่องที่ว่า เนื้อหาของหลักสูตรเป็นสาระสำคัญของความรู้ และประสบการณ์จากการเรียนรู้วิชาที่ผู้เรียนได้ทำการ

ศึกษา เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการของกรรมการประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน นิสิตและผู้ใช้บัณฑิต

2. ผลการประเมินหลักสูตรด้านบริบท (Context Evaluation: C) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 โดยรวมพบว่า มีผลการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปรัชญาของหลักสูตรสอดคล้องกับแผนพัฒนาการระดับอุดมศึกษา สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาการของสาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มีผลการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด วัตถุประสงค์หลักสูตรครอบคลุมหมวดสาระหลักของสาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา และสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและเพียงพอต่อการประกอบอาชีพและศึกษาต่อมีผลการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ผลที่ได้อาจเนื่องมาจากหลักสูตรมีกระบวนการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน ทำให้มีความเชื่อมั่นในคุณภาพหลักสูตรสอดคล้องกับ Parkay and Hass (2000, p. 56) และอนุสรณ์ นางทะราช (2549) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรที่ดีต้องทำอย่างเป็นขั้นตอน คำนึงถึงองค์ประกอบทุกด้านทั้งปรัชญาและกระบวนการจัดการเรียนรู้

3. ผลการประเมินหลักสูตรด้านปัจจัยนำเข้า (Input: I) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 โดยรวมพบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรฯ และมีศักยภาพในการผลิตบัณฑิต ให้มีความรู้ความเข้าใจในทฤษฎีและหลักปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง ผู้สอนมีเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย มีความสามารถในการใช้หลักจิตวิทยาการเรียนรู้ และวิธีการถ่ายทอดเนื้อหาวิชา มีผลการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ห้องเรียนและห้องปฏิบัติการมีวัสดุอุปกรณ์และสื่อทางการเรียนการสอนเหมาะสมกับการศึกษาอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนสอดคล้องกับสุนีย์ ภูพันธ์ (2546) กล่าวว่าการศึกษาความต้องการเป็นสิ่งสำคัญเป็นอันดับแรกของผู้พัฒนาหลักสูตร จะต้องวินิจฉัย ความต้องการ และความสนใจของผู้เรียนรวมถึงปัจจัยนำเข้า และด้านการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เพื่อนำมากำหนดองค์ประกอบของหลักสูตร

4. ผลการประเมินหลักสูตรด้านกระบวนการ (Process Evaluation: P) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 โดยรวมพบว่า มีผลการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า กระบวนการช่วยเหลือให้นิสิตวางเป้าหมาย การสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อนิสิตเรียนจบในแต่รายวิชาได้รับความรู้ ทักษะ ทศนคติและคุณลักษณะตามปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร อยู่ในระดับมากที่สุด สามารถประยุกต์ความรู้ไปใช้ในการทำงานได้ และนำความรู้ที่ศึกษาไปใช้เป็นที่ยอมรับของสังคม อาจเนื่องมาจากการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม โดยเปิดโอกาสให้นิสิตมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียนและการทำงานจากการลงพื้นที่จริงของสถานศึกษาและสถานประกอบการทำให้เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ได้ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

5. ผลการประเมินหลักสูตรด้านผลผลิต (Product Evaluation: P) มีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมาก บัณฑิตสามารถจัดระบบการศึกษา สามารถออกแบบการเรียนการสอนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม สามารถออกแบบสื่อและชิ้นวัตรกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาได้เหมาะสมและหลากหลาย

ออกแบบพัฒนาจัดระบบงานในองค์กรได้ดี มีประสิทธิภาพ สามารถทำงานวิจัย เป็นที่ปรึกษา และเป็นวิทยากรด้านเทคโนโลยีการศึกษาให้กับหน่วยงานต่าง ๆ ผู้ใช้บัณฑิตพึงพอใจกับการปฏิบัติงานและความรู้ความสามารถของบัณฑิต ผลการประเมินในข้อนี้เป็นการสะท้อนกลับถึงวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ตลอดจนกระบวนการเรียนการสอนที่จัดขึ้นประสบความสำเร็จตามที่ออกแบบหลักสูตรไว้ เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

ข้อเสนอแนะในงานวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

ผู้เกี่ยวข้องกับหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 ควรพิจารณานำข้อเสนอแนะ และแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรฯ ไปวางแผนในการพัฒนาหลักสูตรใหม่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดทันต่อการเปลี่ยนแปลง และความต้องการของผู้เรียน สังคมและผู้ใช้บัณฑิต

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ประเมินหลักสูตรเป็นระยะ เพื่อให้ได้ข้อมูลเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน และลดปัญหาที่อาจเกิดขึ้นโดยอาจแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ 1) การประเมินก่อนนำหลักสูตรไปใช้ 2) การประเมินหลักสูตรระหว่างดำเนินการใช้ และ 3) การประเมินหลังการใช้หลักสูตรจะทำให้ตรวจสอบและแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษาหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 ได้รับทุนสนับสนุนจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา และได้อำนวยความสะดวกในด้านขั้นตอนกระบวนการเอกสารต่าง ๆ และขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ตลอดจนผู้ให้ข้อมูลทุกท่านที่ทำงานวิจัยนี้สำเร็จไปด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). *การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- มารุต พัฒนา. (2556). *การประเมินหลักสูตรเพื่อการเรียนรู้และพัฒนา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: อาร์ แอนด์ เอ็น ปริ้นท์.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2548). *ทฤษฎีการประเมิน*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนีย์ ภูพันธ์. (2546). *แนวคิดพื้นฐานการสร้างการพัฒนาหลักสูตร*. เชียงใหม่: เดอะ โนวเลจ เซนเตอร์.
- สุรวีร์ เพียรเพชรเลิศ. (2561). *แนวคิดและแนวทาง: การประเมินหลักสูตร*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อนุสรณ์ นางทะราช. (2549). *การประเมินหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- Parkay, F.W. & Hass, F.G. (2000). *Curriculum Planning: A Contemporary Approach*. 7th Edition. Boston: Allyn and Bacon.
- Skog, D.A., Wimelius, H. & Sandberg, J. (2018). Digital Disruption. *Business & Information Systems Engineering*, 60(4), 431-437.
- Stufflebeam, Daniel L. (1971). *Education Evaluation and Decision Making*. Itasca, Illinois: F.E. Peacock Publishers, Inc.,
- Taba, H. (1962). *Curriculum Development: Theory and Practice*. New York: Harcourt, Race and World.